

A KIADVÁNY JELÖLÉSEI

- Háttér
- Mit jelent ez a gyakorlatban?
- Példa
- Nyitott kérdés

A VAGYONADÓ

1. rész – Bevezető: az alapok

A Tisza Kormány nyár elején ismertetett tervei alapján **jelentős adózási változások** várhatók a

közeljövőben, melyek közül az egyik legnagyobb horderejű intézkedés a **vagyonadó bevezetése** lehet. A jelenlegi elképzelések szerint **általános, nettó vagyonadó kerül bevezetésre**. Ebből a fogalomból az „általános” jelző azt jelenti, hogy az adóztatás a vagyontárgyak széles körére terjedne ki, azok formájától függetlenül, s csak nagyon kevés kivétel (háztartási vagyontárgyak stb.) jelenik meg a rendszerben. A „nettó” jelző pedig arra utal, hogy az adó alapja **nem a teljes vagyon értéke lesz**, hanem a vagyonelemek és a kapcsolódó tartozások, kötelezettségek értékének különbözete.

A vagyonadó bevezetése nem számít újdonságnak Európában. **Több ország** alkalmazott vagy alkalmaz jelenleg is ilyen adónemet. Ugyanakkor figyelemre méltó, hogy a korábban **12 európai országban** létező vagyonadó mára mindössze **3 országban (Svájcban, Spanyolországban és Norvégiában)** maradt fenn. Ez arra utal, hogy az adónem kialakítása számos **gyakorlati és gazdaságpolitikai kihívást** vet fel.

A **magyar szabályozás kidolgozása** során ezért különösen fontos lehet a **nemzetközi tapasztalatok** vizsgálata. Érdeemes megérteni, hogy mely megoldások járultak hozzá a vagyonadó sikeres működéséhez, és mely szabályok vezettek annak megszüntetéséhez más országokban.

Legújabb pmXpress sorozatunkban a vagyonadó **legfontosabb gyakorlati és szabályozási kérdéseit** járjuk körül, az említett nemzetközi tapasztalatokra is figyelemmel. Mivel a kormányzati

kommunikáció alapján a tervezett magyar szabályozás elsősorban a **svájci mintára** épülhet, elemzéseink során kiemelt figyelmet fordítunk a **svájci vagyonadó-rendszer sajátosságaira**.

Érdekesség:

Franciaország példája jól szemlélteti, hogy a vagyonadó gyakorlati hatásait jelentős mértékben befolyásolja az adóalap meghatározása. A teljes nettó vagyonra kiterjedő vagyonadót 2018-tól egy **kizárólag ingatlanvagyonra** vonatkozó rendszer váltotta fel. A reform célja a **tőke kivándorlás mérséklése** és a vállalkozásokba, illetve más pénzügyi eszközökbe irányuló befektetések ösztönzése volt.

Németország példája arra hívja fel a figyelmet, hogy a vagyonadó egyik legkritikusabb eleme a vagyontárgyak értékelése. A német vagyonadó ugyanis azért szűnt meg, mert az Alkotmánybíróság megítélése szerint az ingatlanok és más vagyontárgyak eltérő értékelése sértette az egyenlő köztelherviselés elvét. A jogalkotó végül nem alakított ki új rendszert, így az adó 1997 óta nem alkalmazható.

A sorozat első részében a **vagyonadó alapvető jellegzetességeit** mutatjuk be. Az itt érintett aspektusokat vagyonadó sorozatunk további részeiben részletesebben is kibontjuk.

1. AZ ADÓ ALANYA

A vagyonadó elsődlegesen a **magánszemélyeket** terheli. A gyakorlatban általános megoldás, hogy az adott országban **adóügyi illetőséggel** rendelkező magánszemélyek a **teljes nettó vagyonuk után** válnak adóalannya. Ez azt jelenti, hogy az adókötelezettség nem csupán a belföldön található vagyonelemekre, hanem a **külföldön elhelyezkedő eszközökre és befektetésekre** is kiterjed.

Ugyanakkor adókötelezetté válhatnak a **nem rezidens személyek** is. **Svájcban** és **Spanyolországban** például a külföldi illetőségű magánszemélyek az adott országban található vagyonuk után szintén kötelesek vagyonadót fizetni.

Fontos hangsúlyozni, hogy a vagyonadó a gazdasági társaságokat, jogi személyeket jellemzően nem terheli, a vállalkozások nem alanyai ennek az adónemnek. A társaságokban fennálló **üzletrészek, részvények és egyéb részesedések** ugyanakkor a tulajdonos magánszemély vagyonának részét képezik, így azok értéke figyelembe veendő a vagyonadó alapjának meghatározásakor.

Mi lesz a vagyonkezelő alapítványokkal, bizalmi vagyonkezelésben lévő vagyonokkal?

Az ismert külföldi példák alapján nem minden esetben kizárólag magánszemélyek lehetnek a vagyonadó alanyai.

Norvégiában például egyes **családi alapítványok** is vagyonadó-kötelezettség alá tartoznak.

A magyar szabályozás egyik nyitott kérdése is az lehet, hogy a **vagyonkezelő alapítványokat** és más hasonló konstrukciókat önálló adóalanyként kezelik-e majd és így ezen a vagyonkezelő entitások vállnak az adó alanyává.

Vagy a bennük lévő vagyon az alapítóhoz, illetve a kedvezményezettekhez kerül hozzárendelésre a vagyonadó szempontjából.

2. AZ ADÓ TÁRGYA

A jelenlegi elképzelések szerint a vagyonadó rendkívül **széles adótárgyi körre** terjedne ki. Az adó alapjába így **főszabály szerint** valamennyi jelentősebb vagyonelem beletartozna, így például az **ingatlanok**, a bankszámlán elhelyezett **megtakarítások**, a befektetési számlákon nyilvántartott **pénzügyi eszközök**, a **társasági részesedések**, a **kripto eszközök**, a **nemesfémek**, a **műkincsek**, valamint a **gépjárművek** is.

Ugyanakkor a gyakorlatban tipikusan nem adókötelesek a **háztartási berendezési és felszerelési tárgyak**, valamint azok a vagyoni várakozások, amelyek mögött még nem áll tényleges tulajdonszerzés, mint például egy **jövőben várható örökség**.

3. AZ ADÓ ALAPJA

A vagyonadó egyik legfontosabb kérdése az **adóalap** meghatározása. A jelenlegi elképzelések alapján a jogalkotó célja egy **széles adóalap kialakítása** lehet, ugyanakkor az adófizetési kötelezettség várhatóan csak a nagyobb vagyonnal rendelkező személyeket érintené. Az eddig ismert tervek szerint az **adómentes értékhatár 1 milliárd forint** lehet, így az adó kizárólag az ezt meghaladó vagyonrészre vonatkozna.

Az adóalap meghatározása ugyanakkor számos **gyakorlati kérdést** vet fel. Kiemelt jelentősége van annak, hogy a különböző vagyonelemeket milyen módszer alapján és milyen időpontra vonatkozóan kell értékelni. Ez különösen a **nem tőzsdei részesedések**, a **műkincsek**, a

kriptoeszközök vagy az egyéb, nehezebben értékelhető vagyontárgyak (pl. szabadalmak, know how-k és más hasonló immateriális jószág) esetében lehet meghatározó.

Az sem kizárt, hogy egyes vagyonelemek **kedvezőbb elbírálásban** részesüljenek. Ilyen lehet például a saját lakhatást szolgáló ingatlan, amelynek értéke bizonyos mértékű kedvezménnyel vagy csökkentett értéken kerülhet figyelembevételre az adóalap meghatározásakor.

Mivel a vagyonadó **nettó vagyonadóként** működik, az adóalap megállapításakor jellemzően figyelembe vehetők a vagyonelemekhez kapcsolódó **tartozások** is. Ilyenek lehetnek például a **jelzáloghitelek** vagy egyéb hitelkötelezettségek, amelyek csökkenthetik az adóköteles vagyon értékét.

4. AZ ADÓ MÉRTÉKE

A jelenlegi tervek szerint a vagyonadó **egykulcsos** lenne, **1%-os adómértékkel**.

Az 1%-os adókulcs nemzetközi összehasonlításban nem tekinthető rendkívülinek, nagyságrendileg megfelel a jelenleg is vagyonadót alkalmazó európai országokban megfigyelhető szinteknek. Ugyanakkor külföldi gyakorlatban jellemzően **többkulcsos, progresszív rendszerek** működnek, amelyekben az alkalmazott adókulcs a vagyon növekedésével emelkedik.

ÖSSZEGZÉS

A vagyonadó bevezetése számos olyan kérdést vet fel, amelyek túlmutatnak az alkalmazandó adókulcs meghatározásán. A szabályozás gyakorlati hatását együttesen befolyásolja az adóalanyok körének meghatározása, az adóköteles vagyonelemek kijelölése, az értékelési szabályok kialakítása, az adómentes értékhatár mértéke, valamint az esetleges kedvezmények és mentességek rendszere.

Mivel a jelenleg ismert információk még a tervezési szakaszból származnak, a végleges szabályok több ponton is változhatnak. Cikksorozatunk következő részeiben az egyes szabályozási kérdéseket részletesebben is megvizsgáljuk és a nemzetközi gyakorlaton keresztül igyekszünk bemutatni a várható magyar vagyonadó rendszer sajátosságait.

Amennyiben bármilyen kérdése merülne fel a leírtakkal kapcsolatban, keressen minket bizalommal!

Tisztelt Olvasó!

Minden {pmx} kiadványt a lehető legnagyobb gonddal és figyelemmel állítunk össze, az elmúlt közel három évtized során megszerzett ismereteink és gyakorlati tapasztalataink birtokában. S éppen ezen ismeretek mondatják velünk azt, hogy adózási szempontból szinte nincs két egyforma eset, sokszor egy jelentéktelennek tűnő eltérés alapvetően érintheti, változtathatja meg egy ügylet, tranzakció vagy éppen juttatás adókötelezettségét. Erre tekintettel kérjük, hogy nagyon gondosan mérlegelje, ha üzleti döntéseit kizárólag ezen kiadványban foglalt tartalomra alapozva hozza meg és nem konzultál adószakértőjével a konkrét eset kapcsán. Mi nyomatékosan hangsúlyozzuk azt, hogy minden esetben ki kell kérni a konkrét ügyről a szakértő véleményét és megalapozott, felelősségteljes döntés csak ennek birtokában hozható.

A fentiek miatt a kiadvány nem megfelelő gondossággal történő felhasználásából fakadó semmilyen kárért nem tudunk felelősséget vállalni.

Megértését köszönjük!

Szalai János, partner, adószakértő